

Znovunalezení staré královské hrobky v katedrále sv. Víta

Praha (8. července 2005) – Tým odborníků vedený pracovníky Archeologického ústavu AV ČR objevil po mnohaletém bádání a za pomoci nejnovějších technologií pod hlavním oltářem chrámu sv. Víta místo původního uložení ostatků českého krále a římského císaře Karla IV. Existenci staré královské hrobky zmiňují některé archiválie a historické rukopisy, její znovuobjevení pro současnou generaci, tedy přesná lokalizace a nahlédnutí do jejích prostor, však proběhlo až v březnu letošního roku po pětileté přípravě. Již nyní je zřejmé, že se jedná o nález velkého významu, na výsledky výzkumů i odpovědi na mnohé otázky však budou nutné počkat minimálně několik měsíců.

Problematika staré královské hrobky se v literatuře vyskytuje opakovaně, její přesná podoba a poloha ale nebyla známá. Před pěti lety, v roce 2000, byl v archivu Pražského hradu objeven konvolut plánu od architekta Josefa Mockera, na kterých jsou zakresleny dvě různé hrobky pod hlavním oltářem v chóru katedrály sv. Víta, v jednom případě se pravděpodobně jedná o dokumentaci stavu, v druhém o návrh na neuskutečněnou rekonstrukci.

„Nedestruktivní průzkum chóru byl v této situaci jedinou možností, jak Mockerovy plány ověřit. Pro tento účel se v archeologii hojně používají geofyzikální metody, které využívají rozdílných fyzikálních a geomechanických vlastností svrchní vrstvy zemské kůry a vyhledávaných archeologických objektů,“ vysvětlila postup ověřování plánových podkladů vedoucí výzkumu, **Mgr. Jana Maříková-Kubková** z Archeologického ústavu AV ČR v Praze.

V letech 2001, 2002 a 2003 se pod vedením Archeologického ústavu AV ČR uskutečnila řada měření, nejdříve metodou mikrogravimetrie (dr. Jan Mrlina z Geofyzikálního ústavu AVČR) a termometrie (ing. Roman Křivánek z Archeologického ústavu AV ČR, Antonín Majer), s nimiž lze proměřit celou zájmovou plochu. Doplnkově byla použita i metoda elektromagnetická, která však byla omezena železnou konstrukcí oltářního stolu (Roman Křivánek z Archeologického ústavu AV ČR).

PRŮBĚH VÝZKUMU

Dne 18. 3. 2005 byl na základně geofyzikálního průzkumu **vytipováno vhodné místo vrtu**, vyřazena dlaždice a proveden vrt o průměru 3,8 cm. Do něj pak byla spuštěna digitální barevná videokamera, umístěná na robotické, teleskopické ruce s dosahem více než čtyři metry z osy vrtu. Pro zaměření byla použita kombinace polární metody s užitím laserové techniky a průsekové fotogrammetrie. Autory metody měření, technického zabezpečení a veškerých výpočtů jsou geodeti tábořské firmy Geo-cz. Dne 10. 5. 2005 bylo do vrtu znovu spuštěno zařízení modifikované na parametry hrobky, bylo zpřesněno zaměření a odebrány vzorky dřev, látek a provedeny stěry.

„Díky použité technice jsme získali relativně přesné metrické údaje o hrobce, představu o jejím obsahu a stavu, v jakém se nachází. Je tvořena dvěma komorami o půdorysu nepravidelného obdélníků, které jsou situovány pod chórem. Zabírají prakticky celý prostor mezi hlavním oltářem a oltářním stolem a leží za sebou, na ose západ-východ,“ pokračuje Jana Maříková-Kubková.

Pro bližší informace kontaktujte:

Adéla Douchová, Tiskový odbor KPR, tel: 224.373 621, adela.douchova@hrad.cz

... **Muchová, Tiskový odbor AV ČR**, tel: ....., muchova@kav.cas.cz

JAK VYPADÁ INTERIÉR HROBKY?

Východní komora je velmi nepravidelná, což je patrné pouhým okem. Základní parametry prostoru jsou: u paty klenby je východní stěna této komory dlouhá 3,74 m, severní 4,63 m, západní 3,78 m a jižní 4,71 m. Záplava přesných čísel pokračuje: vrchol klenby je v při západní stěně 2,82 metrů nad podlahou, podlaha, tvořená cihlami kladenými do malty, se směrem k východu zvedá o 0,12-0,15 cm.

Okno kamery ukázalo na několika místech stěn poměrně hrubě opracované pískovcové kvádry, někde jsou cihlové vyzdívky. K východní zdi komory je přisazen cihlový pilíř podpírající novogotický oltář. Západní komora má relativně pravidelný půdorys, na šířku měří 2,4-2,5 metru, dlouhá je 6,2 metru.

OBSAH OBOU KOMOR

Kamerou bylo prozkoumáno i **vybavení obou komor**. Ve východní jsou vedle podpěrného pilíře dvě dřevěné schránky s kosterními pozůstatky. Oko kamery zabralo také oválnou nádobu z mědi či bronzu, s víkem, o velikosti 0,47x0,6 metru a výšce 0,2 metru. Stojí v těsně u pilíře a na jejím víku stojí menší, válcovitá nádoba, také z mědi či bronzu. V její vrchní části je patrné poškození (po odtržení víčka?). Dno nádoby je pokryto tmavou hmotou asphaltovitého charakteru. Jde o kanopu, tj. nádobu, v níž se uchovávaly orgány, nejčastěji srdce a mozek zemřelého.

Na obrazovce byly viditelné i další fragmenty rakví s kosterními ostatky, ve východní komoře sahají až do výšky cca 0,8-1 m. U severní stěny jsou shromážděny zhruba do metrové výšky kaskádovitě poskládané zbytky převážně barokního kování, štítků a dalších ozdob.

Při jižní stěně západní komory jsou přistaveny dvě poměrně rozměrné truhly z dřevěného masivu. Jedna má půdorysné rozměry 2x0,8 m, čelo je vysoké 0,74 m, bočnici má odpadlou. Čelo zdobeno není, na vrchní desce ale vidíme šest dekorativních štítků. **„Druhou truhlu jsme nemohli lépe prozkoumat, leží až příliš daleko od osy vrtu a kamera k ní už nedosáhne. Zdá se však, že je obdobného charakteru jako truhla první,“** popisuje obsah západní komory Jana Maříková-Kubková. **„Tyto poměrně rozměrné schránky zřejmě druhotně posloužily k úschově rozpadlých prázdných rakví. Při průzkumu se nepotvrdilo, že by obsahovaly kosterní pozůstatky.“**

Jde bez pochyby o původní královskou hrobku, kterou vybudoval Karel IV. pro sebe a svou rodinu. Do královské krypty byli nadále pochováni čeští králové, v 16. století pak panovníci z rodu Habsburků. Asi v roce 1576 byla v lodi před chórem zahájena výstavba nové podzemní hrobky zvětšené o nadzemní mauzoleum a všechny ostatky ze staré hrobky tam byly přeneseny. Nová hrobka prošla úpravami na konci 20. a na začátku 30. let 20. století a je přístupná v rámci prohlídky katedrály.

Do staré hrobky byli nadále pohřbíváni příslušníci vyššího kléru, členové Metropolitní kapituly u sv. Víta, v 18. století i několik arcibiskupů. Od konce 18. století do poloviny 19. století zřejmě používána nebyla a v šedesátých letech 19. století, kdy se prováděly spěšné stavební úpravy chóru pro oslavu 900. výročí založení kapituly v srpnu roku 1873, byla vyčištěna a sanována. **Pak se její stopa ztrácí, aby se opět objevila po dlouhých 130 letech.**

Pro bližší informace kontaktujte:

Adéla Douchová, Tiskový odbor KPR, tel: 224.373 621, adela.douchova@hrad.cz

... Muchová, Tiskový odbor AV ČR, tel: ....., muchova@kav.cas.cz

SPOLUPRACOVNÍCI

geofyzika: bezkontaktní infratermometrie: Antonín Majer; kontaktní termometrie, zdánlivá magnetická susceptibilita, zdánlivá měrná vodivost: Roman Křivánek (ARÚ AV ČR); mikrogravimetrie: Jan Mrlina (Geofyzikální ústav AV ČR)

vrt: Evropský klub

geodetický průzkum: kamera, zaměření, průseková fotogrammetrie, 3D modelace: Geo-cz, Jiří Šindelář, Bohuslav Vácha, Josef Vandělík, Adriano Kováč

stavební průzkum: Jana Maříková-Kubková (ARÚ AVČR) a Petr Měchura (Odbor památkové péče KPR)

fotografie: Martin Frouz, National Geographic CZ, Geo-cz

Poděkování patří všem, kteří se na výzkumu až dosud zcela nezištně podíleli, zejména pak firmě Geo-cz a Geofyzikálnímu ústavu. Za pomoc při přípravě a realizaci vrtu patří dík Odboru památkové péče KPR.

Text: Mgr. Jana Maříková-Kubková

Příběh Pražského hradu

S výsledky práce Archeologického ústavu AV ČR, oddělení Pražský hrad, i Oddělení sbírek Pražského hradu se může veřejnost průběžně seznamovat také prostřednictvím stálé expozice Příběh Pražského hradu. Rozsáhlá expozice ve Starém královském paláci nabízí zajímavý pohled na historii Pražského hradu. Návštěvníkům nepředkládá pouze architektonické proměny nebo historický a kulturní vývoj Hradu, ale také řadu odboček – příběhů o každodenním životě místa. Vedle zhlédnutí některých skutečně jedinečných historických exponátů tak mohou návštěvníci projít také příběhem českých patronů, stolování, pohřbívání, církve, tepla, rezidence nebo vzdělanosti. Významnou součástí celé expozice, která se bude průběžně dále rozšiřovat a obměňovat, je také atraktivní dětský program. Díky němu výstava zaujme nejen dospělé návštěvníky, ale také jejich ratolesti.

Pořadatel: Správa Pražského hradu

Generální partner expozice: Královský pivovar Krušovice, a. s.

Pro bližší informace kontaktujte:

Adéla Douchová, Tiskový odbor KPR, tel: 224.373 621, adela.douchova@hrad.cz

... Muchová, Tiskový odbor AV ČR, tel: ....., muchova@kav.cas.cz